

Lehdistötiedote

Luxemburg, 13. marraskuuta 2018

EU:n tarkastajat Turkin-pakolaisavun koordinoitavälineestä: ripeää toimintaa haastavissa olosuhteissa, mutta parannuksia tarvitaan, jotta rahoille saadaan enemmän vastinetta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että Turkin-pakolaisavun koordinoitavälineellä reagoitiin ripeästi pakolaiskriisiin haastavassa tilanteessa tukemalla pakolaisia ja heitä vastaanottavia turkkilaisia yhteisöjä. Tarkastajat toteavat, että humanitaarisen avun hankkeilla autettiin vastaamaan pakolaisten perustarpeisiin, mutta hankkeilla ei aina saatu rahoille odotettua vastinetta.

Muuttovirrat ovat kasvaneet pääosin Syyrian konfliktin vuoksi, ja tämän myötä Turkissa on eniten pakolaisia maailmassa, lähes 4 miljoonaa ihmistä. Näiden joukossa on noin 3,5 miljoonaa syyrialaista, joista noin 94 prosenttia elää pakolaisleirien ulkopuolella. Koordinoitavälineestä tuetaan humanitaarista ja muuta kuin humanitaarista apua yhteensä kuuden miljardin euron rahoituksella, jonka antajia ovat EU ja jäsenvaltiot.

Tarkastajat keskittyivät koordinoitavälineen ensimmäisen rahoitusosuuden (kolme miljardia euroa) hallinnointiin ja välineen humanitaarisessa osassa tähän mennessä saavutettuihin tuloksiin. He totesivat, että koordinoitavälineessä otettiin haastavassa tilanteessa nopeasti käyttöön varoja, jotta pakolaiskriisiin pystyttiin vastaamaan ripeästi. Koordinoitavälineessä ei kuitenkaan saavutettu täysin tavoitetta, joka koski tämän vastauksen vaikuttavaa koordinoitua.

Kaikissa tarkastetuissa humanitaarisen avun hankkeissa annettiin hyödyllistä tukea pakolaisille, lähinnä käteisenä annettavien avustusten avulla. Tavoitellut tuotokset saatiin useimmissa hankkeissa aikaan. Puolessa hankkeista ei kuitenkaan ole vielä saavutettu odotettuja tuloksia, ja yhdeksää kymmenestä hankkeesta oli jatkettava. Haastava toimintaympäristö esti valtiosta riippumattomia järjestöjä toteuttamasta hankkeita ripeästi.

”Koordinoitavälineessä saavutettiin tavoite tehdä sopimuksia kolmen miljardin euron arvosta kahden vuoden aikana”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Bettina Jakobsen. ”Humanitaarisen avun hankkeiden ja erityisesti käteisavustushankkeiden tehokkuudessa on kuitenkin parantamisen varaa. Koordinoitavälineellä voitaisiin edelleenkin saada parempi vastine rahoille.”

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Tarkastajat tuovat esiin, että Euroopan komissio käytti kattavaa arviointia yksilöidäkseen pakolaisten ensisijaiset tarpeet. Turkin kanssa oli kuitenkin erimielisyyttä siitä, kuinka kunnalliseen infrastruktuuriin ja sosioekonomiseen tukeen liittyviä ensisijaisia tarpeita olisi käsiteltävä, minkä vuoksi näille aloille annettu tuki oli riittämätöntä.

Koordinointivälineellä tuettiin terveydenhuolto- ja koulutusalailla samantyyppisiä toimia eri välineistä. Tämän vuoksi koordinoinnista tuli monimutkaisempaa ja samankaltaisten hankkeiden rahoittamiseen käytettiin samanaikaisesti eri hallinnointirakenteita. Terveystieteiden alalla löytyi hyviä esimerkkejä siitä, miten komissio tuki siirtymistä humanitaarisesta avusta pysyvämpään kehitysapuun, mutta tämä ei toteutunut järjestelmällisesti.

Tarkastajat havaitsivat lisäksi parantamisen varaa humanitaarisen avun hankkeiden tehokkuudessa: komissio ei arvioinut budjetoitujen kustannusten kohtuullisuutta johdonmukaisesti ja perusteellisesti; laajoja käteisavustushankkeita täytäntöön paneville kumppaneille maksetut välilliset kustannukset olivat korkeita ja ennakkomaksuja ei mukautettu hankkeiden todellisiin lähteisiin rahavirtoihin.

Komissio toteutti asianmukaisia toimia humanitaarisen avun hankkeiden seuraamiseksi. Seuraamista rajoitti eniten se, etteivät Turkin viranomaiset antaneet pääsyä kahden käteisavustushankkeen edunsaajien tietoihin. Komissio ja tilintarkastustuomioistuimien eivät kumpikaan pystyneet seuraamaan hankkeen edunsaajia rekisteröitymisestä maksuvaiheeseen.

Tarkastajat suosittavat, että tulevaisuudessa Euroopan komissio

- vastaa aiempaa paremmin pakolaisten tarpeisiin, jotka liittyvät kunnalliseen infrastruktuuriin ja sosioekonomiseen tukeen
- sujuvoittaa apua entisestään ja parantaa sen täydentävyyttä
- panee täytäntöön humanitaarisesta avusta kehitysapuun siirtymistä koskevan strategian
- parantaa käteisavustushankkeiden tehokkuutta
- käsittelee Turkin viranomaisten kanssa tarvetta parantaa valtiosta riippumattomien järjestöjen toimintaympäristöä
- tehostaa Turkin-pakolaisavun koordinointivälineen seuranta ja siitä raportointia.

Toimittajille tiedoksi

Sijaintinsa vuoksi Turkki on monille pakolaisille sekä vastaanottava maa että kauttakulkumaa. Turkki on tarjonnut pakolaisille merkittävää ja jatkuvaa tukea Syyrian konfliktin alusta alkaen.

Turkki ja EU tekivät assosiaatiosopimuksen vuonna 1963. Eurooppa-neuvosto myönsi Turkille EU:n ehdokasmaan aseman joulukuussa 1999, ja liittymisneuvottelut käynnistettiin vuonna 2005. Turkki on ylivoimaisesti suurin edunsaaja EU:n liittymistä valmistelevalle tukivälineessä, jota EU käyttää valmistellakseen ehdokasmaita EU:n jäsenyyteen; sen määrärahat ovat vuosina 2007–2020 yli yhdeksän miljardia euroa.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa

esityksistä suosituksista pannaan täytäntöön. Suositusten korkea täytäntöönpanoaste osoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen työstä on hyötyä EU:n kansalaisille.

Eriyiskertomus 27 /2018 “Turkin-pakolaisavun koordinoituväline: tuki on hyödyllistä, mutta parannuksia tarvitaan, jotta rahoille saadaan enemmän vastinetta” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.